

Türkmenistanyň Gyzył Ýarymaý Milli jemgyýeti hakynda

TÜRKMENISTANYŇ

K A N U N Y

Türkmenistanyň Gyzył Ýarymaý Milli jemgyýeti hakynda

(Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 2012 ý., № 3-4, 108-nji madda)

Şu Kanun Türkmenistanyň Gyzył Ýarymaý Milli jemgyýetiniň işiniň hukuk esaslaryny, şeýle hem ýörelgelerini, wezipelerini, hukuklaryny we borçlaryny kesgitleýär.

I BAP. UMUMY DÜZGÜNLER

1-nji madda. Esasy düşüňjeler

Şu Kanunda aşakdaky esasy düşüňjeler ulanylýar:

- 1) Gyzył Hajyň we Gyzył Ýarymaýyň Halkara hereketi - ynsanperswerlik işini has netijeli amala aşyrmak maksady bilen, Gyzył Hajyň Halkara Komitetiniň, ol tarapyndan ykrar edilen Gyzył Haç ýa-da Gyzył Ýarymaý jemgyýetleriniň, şeýle hem Gyzył Haç we Gyzył Ýarymaý jemgyýetleriniň Halkara Federasiýasynyň arasyndaky hemişelik arkalaşykly hereketiniň guramaçylyk görnüşi;
- 2) Gyzył Hajyň Halkara Komiteti - maksatlary we wezipeleri diňe ynsanperwer häsiýete eýe bolup, ýaragly çaknyşyklar zerarly ejir çeken adamlaryň janyny we mertebesini goramakdan we olara kömek bermekden ybarat bolan halkara gurama;
- 3) Gyzył Hajyň we Gyzył Ýarymaýyň Halkara konferensiýasy - Gyzył Hajyň we Gyzył Ýarymaýyň Halkara hereketiniň düzüm bölekleriniň wekilleriniň we 1949-njy ýylyň 12-nji awgustyndaky Ženewa konwensiýalaryna (mundan beýläk - Ženewa konwensiýalary) we olara degişli 1977-nji ýylyň 8-nji iýunyndaky Goşmaça teswirnamalara (mundan beýläk - Goşmaça teswirnamalar) gatnaşyjy döwletleriň wekilleriniň halkara konferensiýasy;
- 4) Gyzył Haç we Gyzył Ýarymaý jemgyýetleriniň Halkara Federasiýasy - Gyzył Haç we Gyzył Ýarymaý jemgyýetleriniň ynsanperwerlik işini halkara derejesinde utgaşdyrmak maksady bilen döredilen we Gyzył Hajyň Halkara Komiteti tarapyndan ykrar edilen, Gyzył Haç we Gyzył Ýarymaý jemgyýetleriniň ählisini öz içine alýan hökümete dahylsyz halkara ynsanperwer gurama.

2-nji madda. Türkmenistanyň Gyzył Ýarymaý Milli jemgyýeti

1. Türkmenistanyň Gyzył Ýarymaý Milli jemgyýeti (mundan beýläk - Jemgyýet) Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda hem-de Gyzył Hajyň we Gyzył Ýarymaýyň Halkara hereketiniň ýörelgeleri

esasynda öz işini ýurduň bütin çäginde amala aşyran Türkmenistandaky ýeke-täk, özbaşdak jemgyýetçilik guramasy diýlip ykrar edilýär.

2. Jemgyýet Gyzyly Hajyň we Gyzyly Ýarymaýyň Halkara hereketine girýän guramadyr we Gyzyly Haç we Gyzyly Ýarymaý jemgyýetleriniň Halkara Federasiýasynyň agzasydyr.

3. Jemgyýet şu Kanunda we Tertipnamasynda göz önünde tutulan maksatlaryny we wezipelerini ýerine ýetirmek üçin özüniň ýerli bölümlerini (şahamçalaryny) döredýär.

4. «Türkmenistanyň Gyzyly Ýarymaý Milli jemgyýeti», «TGÝMJ» we «Türkmenistanyň Gyzyly Ýarymaýy» diýen atlar manydaşdyr.

5. Jemgyýet ýurtda amala aşyrylýan ynsanperwerlik işlerde döwlet edaralaryna ýardam berýär.

3-nji madda. Jemgyýet hakyndaky Türkmenistanyň kanunçylygy

1. Jemgyýet hakynda Türkmenistanyň kanunçylygy Türkmenistanyň Konstitusiyasyna esaslanýar we "Jemgyýetçilik birleşikleri hakynda" Türkmenistanyň Kanunundan, şu Kanundan, Jemgyýetiň işini düzgünleşdirýän Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryndan ybarat.

2. Eger Türkmenistanyň halkara şertnamasynda şu Kanunda göz önünde tutulandan başga kadalar bellenen bolsa, onda halkara şertnamasynyň kadalary ulanylýar.

4-nji madda. Jemgyýetiň hukuk derejesi

1. Jemgyýet - meýletin, öz-özünü dolandyran, täjirçilik däl, agzalyga we meýletinlige esaslanýan, adamlaryň janyny we saglygyny goramak, durmuş taýdan kömek bermek, adatdan daşary ýagdaýlaryň netijesinde ejir çeken adamlara kömek bermek, Ženewa komwensiýalaryndan we olara degişli Goşmaça teswirnamalardan gelip çykýan wezipeleri çözmekde hyzmatdaşlyk etmek, halkara ynsanperwerlik hukugyny we Gyzyly Hajyň we Gyzyly Ýarymaýyň Halkara hereketiniň esas goýujy ýörelgelerini wagyz etmek, şeýle hem saglygy goraýyş babatynda ilata aň-bilim bermek işlerini amala aşyrmak üçin, bähbitleriniň umumylygy esasynda raýatlaryň başlangyjy boýunça, Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde döredilen jemgyýetçilik birleşigidir.

2. Jemgyýet ýuridik şahsdyr, ol özüne degişli ähli emlägi bilen öz borçnamalary boýunça jogap berýär. Jemgyýetiň guramaçylyk-hukuk görnüşi jemgyýetçilik guramadyr.

3. Jemgyýet Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde Türkmenistanyň bank edaralarynda hasaplaşyk, walýuta we beýleki hasaplary açmaga, bu hasaplar boýunça amallary amala aşyrmaga, öz işinde öz ady görkezilen möhri, möhürçeleri we başga rekwizitleri ulanmaga hukuklydyr.

4. Jemgyýetiň daşary ýurt döwletleriniň Gyzyly Ýarymaý we Gyzyly Haç milli jemgyýetleri we halkara ynsanperwerlik jemgyýetçilik guramalary bilen hyzmatdaşlyk etmäge, şeýle hem Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde olar bilen ylalaşyklary baglaşmaga hukugy bardyr.

5. Jemgyýetiň ýuridik şahs hökmünde hukuga eýe bolmagy Türkmenistanyň Adalat ministrliginde onuň döwlet belligine alnan we ýuridik şahslaryň Ýeke-täk döwlet sanawyna girizilen pursadyndan başlanýar.

6. Jemgyýetiň baýdaklary, nyşanlary we beýleki tapawutlandyryjy belgileri bolup biler. Jemgyýetiň nyşany Jemgyýetiň gurultaýynda tassyklanylýar.

5-nji madda. Jemgyýetde agzalyk

1. Eger Türkmenistanyň kanunçylygynda başgaça bellenilmedik bolsa Gyzyň Hajyň we Gyzyň Ýarymaýyň beýik maksatlaryny goldaýan Türkmenistanyň raýatlary, haýsy millete degişlidigine, teniniň reňkine, jynsyna, gelip çykyşyna, emläk hem wezipe ýagdaýyna, ýaşaýan ýerine, diline, dine garaýşyna, syýasy ygtykadyna, haýsy partiýa degişlidigine ýa-da hiç partiýa degişli däldigine garamazdan, Jemgyýetiň agzalary bolup bilerler. Bu hukuk erkin, haýsy-da bolsa bir deslapky rugsat almazdan, amala aşyrylýar.

2. Agzalyga kabul etmegiň we agzalygy bes etmegiň, şol sanda agzalykdan çykmagyň we çykarylmagyň tertibi hem-de şertleri Jemgyýetiň Tertipnamasy bilen kesgitlenilýär.

6-njy madda. Jemgyýetiň işine gatnaşyjylar

1. Jemgyýetiň maksatlaryny, wezipelerini, işiniň esasy ugurlaryny ýa-da anyk çärelerini goldaýan raýatlar we ýuridik şahslar - Türkmenistanyň jemgyýetçilik birleşikleri Jemgyýetiň işine gatnaşyjylar bolup bilerler.

2. Jemgyýetiň we onuň bölümleriniň (şahamçalarynyň) işine gatnaşmak, Jemgyýet we onuň degişli bölümleri (şahamçalary) hem-de her bir gatnaşyjy bilen aýratynlykda Jemgyýetiň Tertipnamasyna laýyklykda baglaşylan hyzmatdaşlyk hakynda şertnama (ylalaşyk) esasynda amala aşyrylýar.

7-nji madda. Jemgyýetiň Tertipnamasy

1. Jemgyýet öz Tertipnamasyny, gurluşyny we özüniň bölümleri (şahamçalary) hakyndaky Düzgünnamalary özbaşdak işläp taýýarlaýar we tassyklaýar, şeýle hem öz işini guraýar, ýygnaclary, konferensiýalary, gurultaýlary we beýleki degişli çäreleri geçirýär.

2. Jemgyýetiň Tertipnamasy Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda Jemgyýetiň gurultaýynda tassyklanylýar.

3. Jemgyýetiň Tertipnamasy şu aşakdakylary göz önünde tutmalydyr:

1) Jemgyýetiň ady, maksatlary we wezipeleri;

2) Jemgyýeti döretmegiň, Jemgyýete agzalyga kabul etmegiň we agzalygy bes etmegiň tertibi we şertleri, agzalaryň hukuklary we borçlary;

3) Jemgyýetiň öz işini amala aşyran çägi;

4) Jemgyýetiň guramaçylyk gurluşy, onuň ýolbaşçy we gözegçilik-derňew edaralary;

5) Jemgyýetiň ýolbaşçy edaralaryny döretmegiň tertibi we ygtyýarlyklary, olaryň ygtyýarlyk möhletleri;

6) Jemgyýetiň hemişelik hereket edýän ýolbaşçy edarasynyň ýerleşýän ýeri;

7) Jemgyýetiň ýolbaşçy edaralarynyň maslahatlaryny bellemegiň we olar tarapyndan çözümleri kabul etmegiň tertibi;

8) Jemgyýetiň pul serişdelerini we beýleki emläklerini emele getirmegiň çeşmeleri, Jemgyýetiň we onuň düzümleriň emlägi dolandyrmak boýunça hukuklary we borçlary;

9) Jemgyýetiň Tertipnamasyna goşmaçalar we üýtgetmeler girizmegiň tertibi;

10) agzalyk töleglerini tölemegiň tertibi;

11) Jemgyýeti ýatymagyň, üýtgedip gurmagyň, işini bes etmegiň tertibi, şeýle hem ol ýatyrylandan soňra galýan emlägi paýlamagyň tertibi.

4. Tertipnamada Jemgyýetiň işine degişli bolan, Türkmenistanyň kanunçylygyna garşy gelmeýän beýleki düzgünler hem bolup biler.

8-nji madda. Jemgyýetiň işiniň esasy ýörelgeleri

1. Jemgyýet adamyň we raýatyň haýsy millete degişlidigine, teniniň reňkine, jynsyna, gelip çykyşyna, emläk hem wezipe ýagdaýyna, ýaşayan ýerine, diline, dine garaýşyna, syýasy ygtykadyňa, haýsy partiýa degişlidigine ýa-da hiç partiýa degişli däldigine garamazdan hiç hili kemsitmelere ýol bermän öz işini amala aşyrýar, şeýle hem Gyzyň Hajyň we Gyzyň Ýarymaýyň Halkara hereketiniň (mundan beýläk -Hereket) ynsanperwerlik, tarapgöýsüzlik, bitaraplyk, garaşsyzlyk, meýletinlik, ýeketäklilik, köptaraplylyk ýaly esasy goýujy ýörelgelerine gollanýar.

2. Türkmenistanyň döwlet edaralary, guramaçylyk-hukuk görnüşine we eýeçiliginiň görnüşine garamazdan başga ýuridik şahslar, şeýle hem fiziki şahslar Jemgyýetiň şu maddanyň birinji böleginde görkezilen ýörelgelere ygrarlydygyny hormatlamaga borçludylar.

9-njy madda. Jemgyýetiň maksatlary we wezipeleri

1. Jemgyýet mätäç adamlara ynsanperwerlik, lukmançylyk-durmuş, dikeldiş we gaýry kömekleri bermek maksady bilen döredilendir.

2. Jemgyýet özbaşdak, şeýle hem Türkmenistanyň döwlet edaralary bilen arkalaşykly hereket edip, Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda şu wezipeleri ýerine ýetirýär:

1) Türkmenistanyň döwlet edaralaryna ynsanperwerlik işinde ýardam edýär;

2) Ženewa konwensiýalaryndan we olara degişli Goşmaça teswimamalaryndan gelip çykýan halkara borçnamalaryny ýerine ýetirmekte Türkmenistanyň döwlet edaralaryna ýardam berýär;

3) Türkmenistanyň çäginde döwlet we milli maksatnamalary, ilatyň saglygyny goramak, şol sanda adamlaryň jebrini ýeňilleşdirmäge we ilatyň dürli gatlaklaryna kömek bermäge gönükdirilen çäreleri amala aşyrmaga gatnaşýar, şeýle hem bilim, saglygy goraýyş we durmuş goraglylygy babatynda öz maksatnamalarynyň ýerine ýetirilmegini üpjün edýär;

4) Türkmenistanyň çäginde adatdan daşary ýagdaýlar netijesinde ejir çekenlere kömek bermäge gatnaşýar;

5) Gyzyň Hajyň Halkara Komitetiniň, Gyzyň Haç we Gyzyň Ýarymaý jemgyýetleriniň Halkara Federasiýasynyň, daşary ýurt döwletleriniň Gyzyň Haç ýa-da Gyzyň Ýarymaý milli jemgyýetleriniň üsti bilen daşary ýurt döwletlerinde adatdan daşary ýagdaýlar netijesinde ejir çeken adamlara kömek berýär;

6) halkara ynsanperwerlik hukugy, Hereketiň ýörelgeleri we maksatlary boýunça bilimleri wagyz edýär;

7) Hereketiň ýörelgelerinden we maksatlaryndan gelip çykýan, Türkmenistanyň kanunçylygyna, şeýle hem Jemgyýetiň Tertipnamasyna laýyk gelýän gaýry wezipeleriň ýerine ýetirmegini üpjün edýär.

10-njy madda. Jemgyýetiň işiniň esasy ugurlary

Jemgyýet öz wezipelerini ýerine ýetirmek maksady bilen Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda şulary amala aşyrýar:

1) arassaçylygy wagyz etmäge, lukmandan deslapky ilkinji kömegi bermegiň endiklerini, näsaga öýünde seretmegiň tärlerini öwretmäge gatnaşýar, bu ugurdan degişli gulluklary döredýär we hünärmenleri taýýarlaýar, raýat goranyşynyň birikmelerine girýän adamlary taýýarlamaga gatnaşýar;

2) bejeriş maksatlary üçin muşdus gan tabşyrmagy ilatyň arasynda wagyz etmek arkaly donorlygy guramaga gatnaşýar;

3) kömege mätäç adamlara lukmançylyk-durmuş kömegini bermäge gatnaşýar;

4) Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda näsaglary bejermek üçin gerek bolan saglygy goraýyş maksatly önümleri we derman serişdelerini Jemgyýetiň dermanhana ulgamy arkaly ýerleşdirmek işini amala aşyrýar, ilatyň dürli gatlaklary üçin lukmançylyk-durmuş hyzmatlaryny ýerine ýetirýär;

5) zerur halatlarda, bosgunlara we ilatyň dürli gatlaklaryna kömek bermek üçin ýörite gulluklary döredýär;

6) nam-nyşansyz ýitenleri gözlemegi amala aşyrmak maksady bilen gözleg gullugyny döredýär, ýaragly çaknyşyklar, adatdan daşary ýagdaýlar netijesinde we parahatçylykly döwürde biri-birinden aýra düşen maşgala agzalarynyň arasynda gatnaşygy dikeltmek boýunça maglumat kömegini berýär, maşgalalaryň täzeden birleşmegine ýardam edýär;

7) Gyzyň Hajyň Halkara Komitetinden, Gyzyň Haç we Gyzyň Ýarymaý jemgyýetleriniň Halkara Federasiýasyndan, daşary ýurt döwletleriniň Gyzyň Haç ýa-da Gyzyň Ýarymaý milli jemgyýetlerinden we başga çeşmelerden gelip gowuşýan ynsanperwerlik kömegini kabul etmegi, saklamagy we paýlamagy guraýar;

8) Türkmenistanda ýa-da daşary ýurt döwletlerinde adatdan daşary ýagdaýlar netijesinde ejir çeken adamlara kömek bermek maksady bilen, Türkmenistanyň ilatynyň we ýuridik şahslaryň arasynda haýyr-sahawat kömegini ýygnamagy guraýar;

9) adatdan daşary ýagdaýlar netijesinde ejir çeken adamlara kömek bermek maksady bilen Gyzyň Hajyň Halkara Komiteti, Gyzyň Haç we Gyzyň Ýarymaý jemgyýetleriniň Halkara Federasiýasy, daşary ýurt döwletleriniň Gyzyň Haç ýa-da Gyzyň Ýarymaý milli jemgyýetleri bilen hyzmatdaşlyk edýär, Türkmenistanyň çäginde we onuň çäginde daşarda ynsanperwerlik işini amala aşyrmakda ol guramalara kömek berýär;

10) Ženewa komwensiýalaryna laýyklykda maddy-tehniki binýady döredýär, sorag-jogap gullugynyň işini guramak üçin hünärmenleri taýýarlamagy amala aşyrýar;

11) halkara ynsanperwerlik hukugy we Hereketiň esas goýujy ýörelgeleri hakyndaky bilimleri Türkmenistanyň ilatynyň arasynda wagyz etmek boýunça işi amala aşyrýar;

12) Türkmenistanyň bilim ulgamynyň dürli derejelerinde halkara ynsanperwerlik hukugyny ornaşdyrmakda döwlet edaralaryna ýardam edýär;

13) Türkmenistanyň kanunçylygynda göz önünde tutulan tertipde, Hereketiň esas goýujy ýörelgelerine laýyklykda döwlet edaralarynyň çözgütlerini işläp taýýarlamaga gatnaşýar;

14) öz ygtyýarlylygynyň çäklerinde jemgyýetçilik durmuşynyň meseleleri boýunça başlangyçlar bilen çykyş edýär we döwlet edaralaryna teklipleri berýär;

15) Hereketiň halkara we sebitleýin maksatnamalaryny ýerine ýetirmäge gatnaşýar;

16) neşir etmek we ylmy-barlag işlerini amala aşyrýar;

17) Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda Ženewa konwensiýalary we olara degişli Goşmaça teswirnamalary, şeýle hem şu Kanun we Jemgyýetiň Tertipnamasy bilen onuň üstüne ýüklenilen başga wezipeleri ýerine ýetirýär.

11-nji madda. Jemgyýetiň halkara hyzmatdaşlygy

1. Jemgyýet şu Kanunda göz önünde tutulan öz maksatlaryna we wezipelerine, şeýle hem işiniň esasy ugurlaryna laýyk gelýän işleri amala aşyrmak maksady bilen, Gyzyň Hajyň Halkara Komiteti, Gyzyň Haç we Gyzyň Ýarymaý jemgyýetleriniň Halkara Federasiýasy we beýleki halkara ynsanperwerlik guramalary, şeýle hem daşary ýurt döwletleriniň Gyzyň Haç we Gyzyň Ýarymaý milli jemgyýetleri bilen hyzmatdaşlyk edýär.
2. Jemgyýet Türkmenistanyň kanunçylygyna we halkara şertnamalaryna, Hereketiň çäklerinde kabul edilen resminamalara we maksatnamalara laýyklykda amala aşyrylýan halkara ynsanperwerlik işine gatnaşýar.

12-nji madda. Jemgyýetiň nyşany

1. Jemgyýetiň nyşany onuň ak ýerliginde «Türkmenistanyň Gyzyň Ýarymaý Milli jemgyýeti» diýen sözler ýazylan gyzyň ýarymaýyň şekilidir.
2. Jemgyýetiň nyşany (kiçeldilen möçberlerde) tapawutlandyryjy nyşan hökmünde şu aşakdaky ýagdaýlarda:
 - 1) Jemgyýetiň ulanyan binalarynda (binalaryň üçeginden özge ýerlerde) we jaýlarynda, oňa degişli ulag serişdelerinde, şeýle hem Jemgyýete degişli islendik emlägiň saklanylýan ýerlerinde;
 - 2) Jemgyýet öz işini amala aşyran, dabaraly, köpçülikleýin çäreler (Jemgyýetiň işi bilen ilaty tanyşdyrmak, halkara ynsanperwerlik hukugy we Hereket hakynda bilimleri wagyz etmek) geçirilende;
 - 3) Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde Jemgyýet tarapyndan goýberilýän habar beriş we başga çap edilýän önümlerde, şeýle hem onuň tarapyndan ýa-da onuň buýurmasy bilen taýýarlanylýan önümlerde;
 - 4) Jemgyýet tarapyndan iberilýän ynsanperwerlik ýükleriniň ýüzüne geçirmek bilen;
 - 5) Jemgyýetiň agzalary, onuň işgärleri, şeýle hem Jemgyýetiň rugsat bermegi bilen onuň işine gatnaşýjylar tarapyndan ulanylyp bilner.

13-nji madda. Jemgyýet tarapyndan Gyzyň Ýarymaý nyşanynyň ulanylmagy

Gyzyň Ýarymaýyň we Gyzyň Hajyň nyşanlaryny, tapawutlandyryjy duýduryjylaryny, şeýle hem «Gyzyň Ýarymaý» we «Gyzyň Haç» diýen atlaryny ulanmagyň we goramagyň tertibi Gyzyň Ýarymaýyň we Gyzyň hajyň nyşanlaryny ulanmak we goramak meselelerini düzgünleşdirýän Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda kesgitlenilýär.

II BAP. JEMGYÝETIŇ TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET EDARALARY BILEN ARKALAŞYKLY HEREKETI. JEMGYÝETIŇ DÖWLET TARAPYNDAN GOLDANYLMAGY

14-nji madda. Jemgyýetiň Türkmenistanyň döwlet edaralary bilen arkalaşykly hereketi

1. Jemgyýet öz Tertipnamasynyň çäklerinde Türkmenistanyň döwlet edaralary bilen arkalaşykly hereket edýär.

2. Jemgyýet Türkmenistanyň döwlet edaralary bilen arkalaşykly hereketde bolup, hyzmatdaşlygyň esasy ugurlaryny we usullaryny kesgitleýän ylalaşyklary we şertnamalary baglaşyp biler.
3. Jemgyýet we onuň düzümi birlikleri, Türkmenistanyň döwlet edaralary we jemgyýetçilik birleşikleri bilen bilelikde özüniň şu Kanunda göz önünde tutulan maksatlaryna we wezipelerine, şeýle hem işiniň esasy ugurlaryna laýyk gelýän işi amala aşyrmaga gatnaşýarlar.
4. Döwlet edaralarynyň we olaryň wezipeli adamlarynyň Jemgyýetiň işine goşulmagyna, şonuň ýaly-da Jemgyýetiň döwlet edaralarynyň we olaryň wezipeli adamlarynyň işine goşulmagyna Türkmenistanyň kanunçylygynda göz önünde tutulan halatlaryndan başga ýagdaýlarda ýol berilmeýär.

15-nji madda. Jemgyýetiň eýeçiligi

1. Jemgyýet özüne degişli emläklerine we pul serişdelerine eýeçilik edýär, ulanýar we dolandyrýar. Jemgyýetiň eýeçiligi Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda goralýar.
2. Jemgyýetiň eýeçiliginde binalar, ymaratlar, desgalar, ýaşaýyş jaý gaznasy, ulag serişdeleri, enjamlar, gurallar, medeni aň-bilim we sagaldyş maksatly emläkler, pul serişdeleri, paýnamalar, beýleki gymmat bahaly kagyzlar we Jemgyýetiň Tertipnamasy bilen kesgitlenilen işleri maddy taýdan üpjün etmek üçin zerur bolan başga emläkler, şeýle hem intellektual işleriň netijeleri bolup biler.
3. Jemgyýetiň eýeçiliginde şeýle hem onuň Tertipnamalaýyn maksatlaryna laýyklykda hususy we gaýry serişdeleriň hasabyna döredilýän we satyn alynýan, tabynlygyndaky edaralar, neşirýatlar, köpçülikleýin haba beriş serişdeleri bolup biler.

16-njy madda. Jemgyýetiň emlägini emele getirmegiň çeşmeleri

1. Jemgyýetiň serişdelerini we özge emläklerini emele getirmegiň çeşmeleri şulardyr:

- 1) agzalyk tölegleri;
- 2) Türkmenistanyň raýatlarynyň, daşary ýurt raýatlarynyň we raýatlygy bolmadyk adamlaryň, şeýle hem ýuridik şahslaryň meýletin pul we emläk gatançlary we gaýry haýyr-sahawatlyk bagyş etmeleri, wesýetnamalary, sowgatlary;
- 3) Jemgyýet tarapyndan geçirilýän sergilerden, lotereýalardan, aukSIONlardan we beýleki çärelerden gelýän girdejiler;
- 4) Jemgyýetiň işi bilen baglanyşykly maksatnamalary, taslamalary amala aşyrmakdan, hususy döwürleýin maglumatlary, neşir önümlerini çap etmekden we olary ýerlemekden gelýän girdejiler;
- 5) Jemgyýetiň täjirçilik däl işinden, hyzmat etmekden we neşirýat, medeni aň-bilim hem-de bilim bermek işlerini ýerine ýetirmekden gelýän girdejiler;
- 6) Türkmenistanyň kanunçylygy bilen gadagan edilmedik beýleki girdejiler.

2. Jemgyýet Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda täjirçilik däl telekeçilik işini amala aşyryp biler, ondan alnan girdejiler Jemgyýetiň agzalarynyň we onuň işine gatnaşyjylaryň arasynda paýlanylyp bilinmez we diňe Jemgyýetiň tertipnamalaýyn maksatlaryny durmuşa geçirmek üçin ulanylar.

3. Jemgyýet öz agzalarynyň we öz işine gatnaşyjylaryň borçnamalary boýunça jogap bermeýär, şonuň ýaly-da Jemgyýetiň agzalary we onuň işine gatnaşyjylar Jemgyýetiň borçnamalary boýunça jogap bermeýärler.

4. Jemgyýet kärhanalary döredip biler, şeýle hem täjirçilik däl telekeçilik işini alyp barmak üçin niýetlenilen emlägi satyn alyp biler. Jemgyýetiň kärhanalarynyň işi Jemgyýetiň maksatlaryny we wezipelerini ýerine ýetirmek bilen baglanyşykly bolmalydyr.

5. Jemgyýetiň pul serişdeleri we özge emläkleri onuň agzalarynyň arasynda paýlanylyp bilinmez we olar diňe Tertipnamada göz önünde tutulan maksatlar we wezipeler üçin ulanylýar.

17-nji madda. Döwlet tarapyndan Jemgyýetiň goldanylmagy

1. Türkmenistanyň döwlet edaralary Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda, Jemgyýete şu Kanunda göz önünde tutulan wezipeleri onuň ýerine ýetirmegi üçin maliýe, maddy we gaýry goldawlary berip bilerler.

2. Döwlet goldawy Jemgyýetiň jemgyýetçilige peýdaly aýry-aýry maksatnamalaryny maksatlaýyn maliýeleşdirmek; işleri ýerine ýetirmek we hyzmatlary etmek üçin şertnamalary baglaşmak; dürli döwlet maksatnamalaryny ýerine ýetirmek görnüşinde bolup biler.

3. Raýatlar, guramalar we wezipeli adamlar kanun esasynda bellenilen ygtyýarlyklaryň çäklerinde Jemgyýete, onuň işgärlerine we onuň tabşyryklaryny ýerine ýetirýän adamlara olaryň öz wezipelerini ýerine ýetirmekleri üçin goldaw berýärler.

4. Jemgyýetiň şu Kanunda göz önünde tutulan işlerine päsgel berýän islendik hereketler gadagan edilýär.

18-nji madda. Jemgyýetiň salgytlary we ýygymlary tölemeginiň tertibi

Jemgyýetiň we onuň tabynlygyndaky ýuridik şahslaryň salgytlary, gümrük we beýleki ýygymlary tölemeginiň tertibi Türkmenistanyň kanunçylygy bilen kesgitlenilýär.

19-njy madda. Adatdan daşary ýagdaýlar zolagynda Jemgyýete berilýän ýeňillikler

Adatdan daşary ýagdaýlar bolan halatynda Jemgyýetiň işgärleri we ynsanperwerlik kömeginiň ýükleri adatdan daşary ýagdaýlaryň bolýan zolagyna Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda döwlete degişli ulaglar bilen muzdsuz daşalýar.

20-nji madda. Jemgyýete binalaryň berilmegi

Jemgyýetiň we onuň guramaçylyk düzümleriniň işini üpjün etmek we dolandyryjy edaralaryny ýerleşdirmek üçin binalaryň, jaýlaryň we meýdanlaryň berilmegi muzdsuz amala aşyrylýar.

21-nji madda. Köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň Jemgyýetiň işine ýardam bermegi

Jemgyýet öz işi barada köpçülikleýin habar beriş serişdelerine maglumatlary berýär. Döwlete degişli köpçülikleýin habar beriş serişdeleri Jemgyýetiň işi baradaky maglumatlary Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda çap edýärler.

22-nji madda. Jemgyýetiň işini togtatmak, üýtgedip gurmak we bes etmek

Jemgyýetiň işini togtatmak, üýtgedip gurmak we bes etmek Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda amala aşyrylýar.

III BAP. JEMLEÝJI DÜZGÜNLER

23-nji madda. Şu Kanunyň bozulandygy üçin jogapkärçilik

Şu Kanunyň bozulmagy Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde jogapkärçilige eltýär.

24-nji madda. Şu Kanunyň güýje girmegi

Şu Kanun resmi taýdan çap edilen gününden güýje girýär.

Türkmenistanyň

Prezidenti

Gurbanguly

Berdimuhamedow

Aşgabat şäheri.

2012-nji ýylyň 22-nji dekabry.

№ 357-IV.